

huius cætrorūq; oīum uitiorū. Natura. n. spreta, oīa cōfluūt, ipsaq; integra, cætri mores ualēt. Platonica da Etrīa fuit origo. Immo fontes qdē libidinis cēt ante ipm Platonē, scaturiebāt, & torrentes nōnūquā exfontibus ignomeniose deriuati, magno estu fluctuabāt, turpisq; uoluptas, quasi multiceps hydra deuorare, orbem conabatur, sed multi præclariq; uiri, quales Miltiades, Themistocles, Cimon, Pericles, quos Plato maledictis insequitur fuerūt, quales apd uetustiores Laius thebanus, Draco & Solon atheniēsēs, quales Minos & Radamāthus cretensēs, quales lacedemonius, Licurgus studio, uirtute, prudentia, diuinæ maiestatis adminiculo impetrato. Herculeis uiribus, hýdræ pestiferū efflantis, capita detruocarunt, quæ postea Platonis tēporibus renata, librisq; ipsis nutrita, aucta, magnarum uiriū facta, primum græciam, deinde auctoritate ac eloquētia platonice græciæ quasi colubris, omnes gentes uenenoso, afflatu confecerunt.

Quod non Aristoteli, sed epicuro & machumeto conuenit Plato.

Quis ergo Aristotelem Platoni, comparabit, in uiuendo? Vbi Aristoteles pueros amatoribus conciliat? Vbi uiros hortatur, incendit, inflāmat, ut flori ætatis adolescentiū, inhereant, quod ille plerumq; facit, ubi unū uni Aristoteles, quasi connubia constituens cōiungit? Vbi scelus hoc ad gerēdas res magnas utile, adolescentibus prædicat? qd pla

ta contendit, ut ab Achille atq; Patroclo incipiens: clarorū exēplis uirorum, falsis, ut ego arbitror, turpissimum cōmendet. flagitiū? quin etiā Achille ab inferis à Ioue in elýsios cāpos, q̄a mori huius turpitudis causa: pro Patroclo uoluit, translatum fuisse prædicat, nec ut poeta fabulā carmine, aut fingens aut fictā repetens, sed ut phýlosophus uiā adolescētulis ostēdens, qua pos- sint præclara facinora, in administratiōe rei pu. gere- re. Sonoris hæc uerbis cōscribit. Quas ob res ingenua: iā fronte dicere me ausim, ab adolenscentia Platonem, semp̄ odisse, quē nemo bonus non odit, nisi q̄ minus in- tellexit, sæpiusq; cogitasse, nō nihil aduersum maleficā eius sectā, uere & ex aīo scribere, nā ad alia uitia ma- leficis quoq; artibus plurimū insudasse platonicos con- stat, & in iuocatiōibus demonū, sacrificiisq; hmōi sp̄e: suā collocasse, idq; à p̄ricipe disciplinae suae cepisse, nō solū memoriae p̄ditum est, sed etiā ex multis scriptorū suorum locis facile colligitur. Et quoniā Aristoteli oēs debemus, non q̄a tantus uir, clarior oratione mea possit fieri, sed ut gratum ostenderē aīum, mihiq; ipsi satisfacere, eū quoq; laudibus extollere cordi erat. Ita q; pa- rum otii mō naētus, ut facilius breuiusq;, uerū absol- uerē, cōparationis uia usus, q̄stus utrūq; in scientiis fu- it, serie breuiterq; ostendi, uter ueritati catholice accō- modatior dilucide pro qualitate rerum aperui, utrius uita phýlosophyæ cōuenientior, paucis explicauī. Qui- bus in rebus alterū phýlosophorū principē à ueritate rerū, non alienū, & uita phýlosophum fuisse. Alterum quid dicā? noīe hoīs indignū, ante oculos, & si minus

q; res postulet, tamē pro uiribus posui. Multa enī, multitudine rerum pressus, defatigatusq; prætrii. Quare comparatio hæc alterius ueras, alterius dignas, continet laudes, non enī in hisdē rebus bonis malis ue facta est, quod compassionibus propriū est, sed alterius p̄be, alterius iprobe, scripta, facta ue breuiter cōplectitur, Platone aut si quis alicui uereq; conferre uoluerit, nescio si quē ad hodiernum usq; diē, quātum ex oīum hoīum hystoria potest hēri, equalē ipsi reperiat, similes tamē ei q; q̄ cætra, hmoīmonstra propinquiores duos inuenio, discipulos sectatoresq; ipsius, Epicurū & machumetū, quorum uterq; tantum Platone, in oībus inferior fuit, quantum ipse in oī turpitudinis genere præstātor, Epicurus tamen longiuscule q; machumethus magistrum sequitur. Voluptatem enī summū esse bonum hoibus censuit, nec in genere intellexit, sed in uenere carneq; collocauit, cuius præcepta tanto turpiora, fuisse credideri, quanto minus inueniuntur, nihil enī penitus scriptis suis, sed sola relatione aliorum, non nihil de ipso hēmus. Quare aduersus naturæ leges, ipsum quoq; militasse, tum platonica doctrina, cui manifeste inhesit, tum uita, oīum gentium à Platone atq; Epicuro, usq; ad Nerōis tēpora, nefandæ libidini, quasi btitudini dedita, testantur. Oēs enī gentes, quæ græcæ sciebant Platone & Epicurū illis t̄pibus sequebantur, græcæ ante totus orbis sciebat, nā & europā uniuersam, uel pp̄ græcorū scientiā, uel pp̄ romanorū potentiā qui multo magis linguā græcā, q̄ suam colebant (ut liber Cicerōis de finibus ostendit) græcæ uocis ignaram fuisse nemo

peritus negabit, & asiā ab Alexandro non magis dormitam armis, quā græca institutam lingua, non sumus nescii, non igitur aliter Epicurū, cuius secta fuit amplissima, de puerorum amoribus, quā Platonē sensisse manifestum est. Epicurēā uero potius carnis uoluptatem, quā platoniciā dicere solemus, quoniā Plato quidē sublimiter de ac passim, non serie continua, sed cæteris confundendo tetigit potius quā exposuit, quā expetibilis sibi uoluptas carnis uidebatur, qua ut corpus & animū, explet, oculis quoque subicere nuda corpora non ueritus est, Epicurus uero totum studiū, curā, operāque suā ad eam rē docendā cōprobandamque cōtulit. Quanto igitur quæ radices & truncos, qui fontes & fluuios, qui materiā ac segetem, rerum præbuit, illo excellentior est quam ramalia, qui riuos, atque torrentes, qui spicas & rē exactam, recolligit, tanto in turpissimæ uoluptatis inditiōe Platonē quā Epicurus præstantior. Merito igitur decisis ramis, Epicureis, riuis, torrentibusque siccatis, ardentibus spicis, quino deiectis, radices adhuc & fontes & origo platonice uoluptatis extant, circumferunturque in totius orbis punitiōe. Nam ut aperte uirtus exposita placet, sic improbitas, nisi probitatis subtegatur uelamine. Cū enim ratione sustentari non possit, non suis uiribus sed alienis subrepere solet. Id malitiā Platonis intelligens, uirtute semp uoluptatem fulciuit, ut sicut mentes hoium iocunditate sua, quasi oleo permicta illabitur, sic non cito, tanquā nullo sulcimine munita, deferatur in terram, quod Epicuro accidit, nā quia uoluptatis delicias, non adiuuans uirtute, p̄posuit, ideo & cito suarū illecebrarū dor-

Etrina p orbē uolauit, & uelociter tanquā flosculus
decidit, & quasi res ficta nō potuit esse diuturna. Sed
Epicurus quidē, nulla dissimulatione uoluptatem defen-
dens, iam diu exhibilatus est, praesertim quia montis in-
star lapis de caelo deuolutus, aptas, uoluptatis laudes,
oīno contriuit. Alter uero Platonis imitator, atq; disci-
pulus, non Epicuro solum, sed ipso quoq; magistro atq;
authore callidior Machumethus, oīa pro h scelus, deie-
cit, pstrauit, uastauit, & eloquentia, sicut ego accepi,
maiore q̄s platonica, & uersutia maiore q̄s graeca, uni-
uersam iā Asiā, totam affricam & non parua europae
partē subegit. O ignauas christianorū principū mētes.
O aīos potentum non oīum, sed platoniorū in clunibus
puerorum, turpiter inclisos. O formidinē paucorū, si
qui sunt, qui bene indicant Nerone regnante, non Ma-
ximino, non alia truculente iperāte bestia, sed cruce ad-
huc domini pontifices romanos signante occupat, detis-
net, in mores ac leges suas conuertit, quodq; maioris
doloris cā ē, tenui gladius filosuspēsus residuo christia-
notū imminere uidetur, nec ullus est, qui ad deprecā-
tionē, defensionēq; iustā se praepararet, nullus q̄ re con-
doleat, uerbis & more platōico, multi, & maxime, qui
nominari honoris cā, non debent, quorū plurimi (de oī-
bus enim non audeo dicere) tanto impietati platonice
magis adherēt, quanto magis Platonē admirātur, coi-
lunt, in caelos efferunt. Sed indignationē indefensores
cruis, qui uerbis pietatē defendūt, re oppugnant, do-
lorē pro deiectiōe ueritatis, lachrimas cum pro oībus,
tum etiā pro nostris nobisq; ipsis, rōnis frenos, quantū

fieri pōt reprimamus, & in fœnum coire supbiæ, falcē
facundiaē ulterius procedere phibeamus, remq; breuis
ter enarremus, forte namq; his nostris uerbis, temerario
īpetu prolatis exorietur, aliq; romano sanguie dignus,
qui crucis honores ferret moras orbis. Possunt uiri de
cori cū uelint, uolentq; forsā, si Platonē contemnent
& nates relinquēt, Hæc non in oēs dico sed in plures.
Quare nemo nisi seipsum, prius prodat nihil pōt sub
irasci. Sed rem breuiter explanemus & quantum Plato
ne Machumetus astutior fuerit aperiamus.

De Machumeto & q; longe platonē astutior.

Platonicus quidā alexādrinæ sacerdos ecclesiæ
fertur fuisse litteris doctus in primis, non omni
bus sed platonice. Cum igitur Platonē nō mo
ribus solū, sed dogmate quoq; sequeretur, ne artibus su
is maleficis, tonatibusq; pestiferis, totam ægyptum sub
uerteret, ab ægyptiorū patrū p̄cipe, sicut pietati chri
stianorū hostis, extrusus, perq; multas regiones orienta
tis uagatus, tandē undiq; fugiens, qui oīa suspectus
formidabat, ad ultimas ethiopiæ oras incultas aridasq;
puenit. Vbi a grege quendā boiem, & tam fortuna q̄
moribus seruilē, cui Machumeto nomen erat, forte re
perisse traditur. Eum uel faciei effigie, uel manuum, ut
fertur, lineamentis, uel ut ego crediderim, malefico de
monū artificio, quo platonice utebatur, idoneum sibi;
& christianismo p̄nitiosum eē cognouit, Quid multa?
ipsum blandiendo, pollicendo facile suū effecit, & eum
matronæ pōtenti illis ī locis, ut mihi cōpertum est, ma

lieri cōiunxit, p̄ hūc fanaticum, ut creditur, hoīem nō
nulla gētibus barbaris, uel astrologica rōne, uel aliorū
sacris, uel quavis alia diuinandi uia prædicens, nomen
prophete, non sibi, sed Machumeto acquisiuit. Ita Ma-
chumetus cōsecutus est, ut missus à deo ad hoīes putar-
retur. in hac platonicus rerū suarū infelici nimīū atq̄;
infausta conditione cōstitutus, pietatē christianam de-
iicere nouis legibus, quasi diuinitus p̄ Machumetū ho-
minibus datis excogitauit, & primum arabica lingua
eis dicēdi ornata conscripsit, ut barbaræ gentes ad
hunc usq̄; diē, non alia ratione magis q̄; eloquentia di-
uinas esse Machumeti leges, cōtendāt. Nec potuisse ho-
minē ita grauitatē suauitati, grandēq̄; orationē, elegā-
tiæ indicendo p̄fudisse. Verū quia nō ignorabat autho-
rem, atq̄; magistrū suum, tribus maxime rebus obtine-
isse, ut magnus hēretur, eloquentia, uoluptate, uirtute,
aut uarietate, tanquā uoluptatis uelamine, anteaq̄; de
moribus uoluptatēq̄; diceret, de pietatē in deū tracta-
urus, aīo platonicus uerbis iudeus, re christianā rūim-
placabilis hostis. Simulatiōe utrorūq̄; & amicus & inī-
micus fuit, nā quoniā uidebat scripturæ mosaycæ au-
thoritātē non paruā esse, & christi nomē ubiq̄; locorū
florere non ignorabat, & trinitatē ubi uis prædicari,
non erat nescius, ut oēs caperet oībus simulatione, nul-
li ex aīo integreq̄; adhæsīt, uerbū enī & spiritū, dei cō-
fessus, inuentos effundi sicut uerba ostēdere uidentur,
non maius quicquā inde significari q̄; in hoībus, faci-
le barbaræ idōctæq̄; multitudini p̄suasit. Præterea, ne
toni orbiiā in christū credentiliquido cōtradiceret, uer-

bū dei ex uirgine muliere naturā humanā assumpsisse
cōtendēs, crucē ac mortē eius penitus negat, uidit enī
difficillimum esse uerbum dei hoīem factū, negare. Ita
concurrento, in his quæ negare non poterat, & negā/
do ea quæ in doctis hoībus duriora uideri poterant,
quod uoluit assecutus est. Quid enī durius, quid incre
dibilius ignorantī homīni eē poterit, si quis animū eius
callide p̄tractat, q̄s uerbum dei hoīem factū, cruci su
sp̄sum, morte extinctū, sepulcro traditum, credere? nā
& si raro uerius, raro cōuenientius, raro magis necessa
riū quicquā inuenies q̄s hoīem mori, uerbū tamen in
quit dei mori non pōt. Id pro ueritate est, ne inuentos
dissolui dei uerbū cre datur. Nō enī ipse, sed hō quē assū
sit est mortuus, nā nisi mori statutum fuisset, mori autē
ipsum oportebat, ne q̄s q̄s resurrectiōe corporis sui totum
humanū genus resurgens à morte, liberaret, nulla enī
alia iusta resurrectionis hoīum uia excogitari pōt, q̄s
ut primus qui de mortuis nunquā moriturus surrexit,
cæteris id ipsum largiatur, hæc cæte cā, hic finis icar
nationis uerbi ab oībus esse p̄dicatur, nulla enī creatu
ra excitare se de mortuis pōt. Quare qui resurrectio
nē carnis humanæ, admittit, is hoīs illius, quē à uerbo
dei assumptum cōcedit, mortē negare si seipsum intel
ligit, non pōt, sed hæc uulgus cape non pōt, quod nec
arduum est, audituq̄; ipso turpe, re ac ratiōe, pulcherri
mum, id gētibus rōne carentibus, ut turpissimum uide
retur, facillime hō callidus fuit assecutus. Nec dubito,
uersutissimæ belluæ, eloquentiæ, ac mētis platonice ho
miniq̄; truculentissimo, scripturæ id auxilio in mētē
uenisse,

uenisse. Legerat enī in signū, cui cōtradiceretur, natum
christum fuisse, quare ut attētissimū iter christianos, et
suos, ac inextinguibile bellum incederet mortē christi
potissimū negauit. Honorē q; huic uerbo diuino attri-
bui simulauit. Bellum tamen iam diu, mea qdē senten-
tia, peractum esset, pacē q; pro eo haberemus, et crux
domini inuersa possideret, si qui praesuerunt dignam
pro rei magnitudine curā habuissent. Nā nec fuit, nec
est difficile causam erroris dolo subactis apire, si tantae
nostris curae fuisset inueniendi, quantae illi excluden-
di aditus fuit, quia hoc ipsum timens lege, colloquēdi,
differendiq; facultatem penitus exclusit, non fuit ta-
men oportunior, unquam occasio, si recte opprimendae
falsitatis uiam praesides ingrediatur, q̄ modo est. Sed
cum ex altera parte, in curia, ignorātia, inuidia, amor-
q; sui maior, q̄ crucis, ex altera studium, uigilātia, eq̄-
tas, minor q; sui amor, q̄ pietatis falsae, in obprobrium
diuinitus propter platonicos mores traditi sumus, nam
ne aut minus frui, quo natura prohibemur, aut pauper-
tas, aut rerum magnarum cura nos cogat, hanc misere-
riam potius q̄ alium rerum statum, approbamus. Stul-
ti, qui non uidemus in dignatione tandem, et prouidē-
tia dei, et haec cum dolore nos amissuros, et illa cum
ignominia dedecore q; suscepturos. Ita nefaria Platōis
uoluptas. et illos aduersus crucem concitat, et à nobis
diuinum subsidium remouet. Tribus enim, ut diximus
uiis rationibus q; ab ipso magistro, atq; authore sceler-
rum, in Platone traditis. Impugnata ueritas est, eloquē-

v

tia, simulatione uoluptate, eloquenter scripsisse Machu-
metum, aut eum à quo tanquam à deo scriptas leges ip-
se accepit, nemo ibi inficias, fraude, simulationeque ip-
sissima, uersutissimoque usum, fuisse breuiter subaperui-
mus. Nam cum in quibusdam, quasi eocurrat, sicut de uer-
bo, ac spiritu dei, et de incarnatione uerbi, sicte tamē
id facit, in sensum promptum, et communio-rem, et à
ueritate alienū, uerba accipiēs. In nonnullis, quasi ueri-
tatem defendēs, aperte repugnat, ut de cruce domini.
Videamus nunc quomodo Platonē in uoluptate quor-
umque carnis proponenda imitatus, nunquam nudas uiro-
rum oculis mulieres, sed contra talarum tunica rectas su-
bicit, ut hac honestate, sanctitatis spectem seclatus, ab
ipsius dei ore leges accepisse uideatur, quippe qui ut
traductiones, quas ego legi, ostendunt, non ad tertium
caelum, quod de Paulo legerat, sed ad septimū se raptū
impudenter asserit. Adulteria modo, et plectit rectis-
sime id quidem, ita multas uni uxores coniungit, nu-
merūque ad facultates statuit singulorum, qua in re, tum
priscae scripturae, de nonnullis auctoritate utitur, tū na-
turam id uelle contendit. Frustra enim inquit, cū uxor
re uirum conuenire, aut praegnantem, aut aliis causis, in-
facienda. Coniunctionem uero hanc, non ad aliud, quam
ad generandum diuinitus datam, scriptum est enim.
Crescite, et multiplicamini. Quare non mediocri pec-
cato, illos irretitos esse censet, qui multitudinem uxorū
recusantes, ineptis ad compositionem coniugibus conue-
nire coguntur. Ita naturali ratione, quam leuiorem esse,

ut putat, nō ut sciebat, & uoluptatis illecebris simul, &
peccati terrore ab una, si facultates patiuntur, depellit.
Et ad multas aīum uiri uxores, impellit. Non poterant
autem ignorare falsas se excogitasse rationes, quia sinē
hominis, non in hac mortali uita, sed in alia immorta
li nō sponte, sed comuni tunc omnium hominum opinio
ne, fide, pietatēq; coactus, ipse quoq; collocauit. Crescē
di uero multiplicādiq; p̄ceptū, naturæ leges spectāt.
Nam & ipsis quasi natura factum, animalibus quoq;
insitum est, multiplicandi enim uim creator, & si uer
bis præbuit, non semper tamē multiplicationi iussit ihæ
rere, nam cum finem nostrum, in cælis esse cognosca
mus, quoniam omnis uitæ actio ad finem accomo dan
da est, necessario multiplicationi quoq;, sicut cælestes
homines, non in terris permansuri, sed in cælum tendē
tes superfedere debemus, & aut uirginitate p̄petua ui
uere, aut per unicam uxorem uirginitati, q̄ proxime
fieri potest, adherere. Vti enim uoluptate non frui de
bemus, nam frui, cum nihil aliud sit, q̄ ferri ad finem.
Ultimo solum fini debetur, uti uero illis conuenit, quæ
aut ad finem conducētia utilia dicuntur, aut quamuis
nō conducant, tamē etiam non abducunt, qualis hone
sta Venus mihi esse uidetur. His, ut puto rationibus ter
ritus, cælestes delicias, i similibus futuris uoluptatibus
docet, easdem uiris in cælo uxores, quas in terris ha
buerūt, attribuens. Ad hæc fanatice scripta, dicta, ex
cogitata, illud repugnans, sicut platonius adiecit. Li
ceat inquit uiro unicuiq;, in seruum suum quicquid li

V ii

buerit agere. Ita qui multas uxores, ne frustra coniuges aliquando conueniant, natura duce, ut ait pulsus, concessit. Nefariam in mares libidinem, quasi oblitus admisit. Abusum quoque in uxores subito rogatus, ut homo exhortuisse, postea ter inquit deum rogasse, dictumque sibi fuisse, heret calamus, erubescio caetera dicere. Si quis igitur recte utroque cognito finem extremum utriusque diligenter consideret, is inueniet quamuis immortalis utriusque uita propositi uideatur. In terras tamen utrumque, non solum hesisse, sed turpissimam etiam omnium uoluptatem carnis, ut bonum hominibus ultimum commendasse. Eiusdem enim uis, eadem ratio profecti, eodem tendunt, ne si Platonis animum in corpus Machumeti translatum fuisse fingeres, sic omnia sibi ad unguem adducta, quadrarent. Callidior tamen, astutiorque ad pueniendum, quo uolebat Machumetus re ipsa fuisse uidetur, nam siue temporum conditione adiutus, siue locorum, quoniam a barbarie incipiens, et uiribus inde collectis, truculentior non ex parte rationis gentes inuasit, siue ut posterior, quod ad consequendum, finem Platoni defuit, a rerum exitu intellexit, siue nostrorum, aut ego arbitror. (Pudet tantam praec oculis desidia inertiam, libidinem ponere) maiores diuturnioresque, uniuerso generi hominum erumnas intulit, quae somnasse, unquam utrumque credideri. Plato communes mulieres, in quas de reipublica scripsit esse uoluit in legibus, quas non paruo postea intervallo edidit, rem impossibilem ratus unam uni coniungit. Machumetus nec communes, ne proles confunderentur,